

Таким чином, проблема мотивації учнів до навчання в умовах цифровізації освіти потребує комплексного підходу, який поєднує використання сучасних технологій із традиційними педагогічними практиками. Ефективне управління цим процесом сприятиме формуванню у здобувачів освіти стійкого інтересу до навчання, розвитку ключових компетентностей та адаптації до викликів сучасного суспільства.

Список використаних джерел

1. Кодлюк Я. П., Шишак А. М. Інтерактивні методи роботи з підручником у початковій школі. *Початкове навчання та виховання*. 2020. № 1–3 (581–583). С. 25–30.
2. Криворучко І.І., Ковтанюк М.С. Цифрові технології як інструмент для підвищення мотивації учнів до навчання. *Ресурсно-орієнтоване навчання в «3D»: доступність, діалог, динаміка* : IV Міжнар. науково-практ. інтернет-конф., м. Полтава, 22–23 лют. 2024 р. Полтава. С. 234–236.

Олександр Островський,

доктор філософії,

доцент кафедри філології,

Закарпатський угорський інститут ім. Ф. Ракоці II

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЛОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Цифровізація вищої освіти передбачає перебудову всіх її складових, зокрема й підготовку майбутніх учителів філологічних спеціальностей. Особливо важливо у формуванні професійної компетентності розвивати у майбутніх вчителів філологічних спеціальностей цифрову компетентність як особистісну якість [3, с. 40]. Цифрові та інформаційно-комунікаційні технології сьогодні стали невід'ємною частиною життя людини, зокрема професійної. Такий підхід передбачає трансформацію освітньої діяльності вищої школи у напрямі її цифровізації. Збільшення обсягу використання інформаційних технологій, програмного забезпечення, цифрових ресурсів вимагає сформованої цифрової компетентності у студентів усіх напрямів підготовки. Цю вимогу визначено стандартами вищої освіти України.

Шляхи формування цифрової компетентності особистості активно досліджуються науковцями, які розглядають питання, пов'язані з необхідністю формування цифрової компетентності у педагогів як суб'єктів цифрового освітнього простору [3]; оцінкою рівня сформованості цифрової компетентності викладачів закладів вищої освіти [4]; необхідністю та можливістю формування цифрової компетентності учителів у процесі безперервної професійної освіти та вивченням цифрових освітніх ресурсів як засобів формування професійних компетентностей студентів, розглядаючи цифрову трансформацію освіти в контексті від зміни засобів на розвиток діяльності [1; 2].

Аналізуючи різні підходи до поняття цифрової компетентності студентів, зокрема й майбутніх учителів філологічних спеціальностей, необхідно

відзначити ще один важливий аспект її розвитку у майбутнього вчителя-словесника. Оскільки цифровізація торкнулася, передусім, організації середньої загальної освіти, змінилися вимоги до професійної діяльності вчителя. Сучасне покоління школярів є представником цифрового покоління, а їхньою особливістю є те, що вони повністю відкриті до діяльності у цифровому просторі. Таких школярів більше цікавлять ігрові технології, проєктна діяльність, скрайбінг-технології, візуальні моделі тощо [2; 4]. З огляду на це, вчителю недостатньо володіти традиційними засобами навчання та педагогічними технологіями, оскільки, як доцільно зазначає Т. Григоренко, відбувається інтелектуалізація інтерактивної взаємодії учнів та вчителів з засобами інформатизації в інформаційно-освітньому просторі [2, с. 134]. Тобто педагогічна взаємодія вчителя та учнів за умов цифровізації має свою специфіку [3]. Навчаючись у вищій педагогічній школі, у майбутніх учителів-філологів необхідно сформувати цифрову компетентність, вміння використовувати у педагогічній діяльності цифрові інструменти, розробляти власний цифровий контент, будувати уроки із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій.

Тоді як цифрову компетентність майбутніх учителів-філологів розглядаємо як інтегративну якість, яка характеризується знанням, розумінням цифрових інструментів для їхнього використання у педагогічній діяльності, готовність та здатність вирішувати проблеми, пов'язані з філологічною діяльністю, засобами інформаційно-комунікаційних технологій.

Для формування цифрової компетентності майбутніх учителів філологічних спеціальностей необхідно створити спеціальну систему підготовки студентів з оволодіння цифровими інструментами та інформаційно-комунікаційними технологіями у процесі їхнього навчання базовим та варіативним дисциплінам. Специфіка педагогічної взаємодії в умовах цифровізації освіти дає підставу для використання в освітньому процесі майбутніх вчителів-філологів технологій змішаного, гібридного, дистанційного навчання. Такий підхід дає змогу студентам стати активним суб'єктом цифрового освітнього простору зі сформованою цифровою компетентністю.

Таким чином, припускаємо, що для формування цифрової компетентності майбутніх учителів філологічних спеціальностей необхідно створити спеціальну систему підготовки студентів з оволодіння цифровими інструментами та інформаційно-комунікаційними технологіями, яка охоплює три напрями діяльності студентів:

- 1) формування в майбутніх учителів філологічних спеціальностей умінь і навичок роботи з галузевим програмним забезпеченням (програми для роботи зі звуком, програми аналізу текстів та редактори текстів, програми для структурування матеріалів, системи оптичного розпізнавання символів, редактори програмного коду, нейронні мережі, графічні редактори тощо);

- 2) опанування інноваційними технологіями на основі засобів комп'ютерного призначення для їхнього застосування у педагогічній діяльності (для розробки інформаційно-комунікаційних технологій, проєктних, ігрових, візуальних технологій для учнів, за допомогою певних соціальних мереж та

цифрових платформ створювати онлайн-уроки, відео-конференції, чат-конференції, необхідну для організації навчального процесу у школі);

3) оволодіння основами проєктної діяльності з метою управління освітніми проєктами у школі.

Реалізація окреслених напрямів, пов'язаних з цифровим поданням навчального матеріалу, забезпечує формування у майбутніх учителів філологічних спеціальностей вмінь та цифрових навичок:

- орієнтуватися у колі основних проблем, пов'язаних із прикладним використанням комп'ютерної лінгвістики у педагогічній діяльності;

- використовувати прикладне програмне забезпечення для вирішення прикладних завдань;

- визначати найефективніше програмне забезпечення для використання у професійній педагогічній діяльності;

- застосовувати різне програмне забезпечення для створення освітніх проєктів та їхньої реалізації у галузі філології.

Список використаних джерел

1. Артеменко О. В. Стратегічні підходи до організації науково-дослідницької діяльності майбутніх учителів філологічних спеціальностей у ВНЗ. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2015. Вип. 42 (95). С. 514–522.

2. Григоренко Т. Формування майбутнього вчителя-філолога в умовах освітньо-комунікативного середовища ЗВО. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2020. Вип. 9 (103). С. 130–140.

3. Ігнатенко В. Д. Використання сучасних інформаційних технологій у підготовці майбутніх філологів. *Іноземні мови*. 2020. Вип. 1 (101). С. 37–42.

4. Іконнікова І. Загальна характеристика професійної підготовки майбутніх філологів в університетах України. *Освітні обрії*. 2020. Вип. 1 (50). С. 206–212.

Андрій Пашков,

аспірант кафедри інформатики та методики її навчання,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

КОМУНІКАТИВНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ В УМОВАХ СУЧАСНОЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Комунікативна підготовка майбутніх фахівців різного профілю, зокрема й майбутніх фахівців комп'ютерних технологій як педагогів професійного навчання, сформувалася як окрема галузь освіти з властивими їй способами, технологіями та прийомами організації освітнього процесу у сучасному ЗВО. Про це свідчить огляд інновацій у галузі педагогічних систем США, Великої Британії, Франції, Японії, Ізраїлю та інших країнах світового співтовариства. Так, в освітній процес вводяться комунікативно зорієнтовані дисципліни